

T.C.
AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 89496728-620-E.592360
Konu :Esminyatürk Parkı Hakkında

16.01.2017

.....KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü)
.....ŞUBESİNE
.....MÜDÜRLÜĞÜNE

Türk Dünyası Vakfının 12/01/2017 tarihli ve 2017/9 sayılı "Eskişehir ilinde bulunan Esminyatürk parkı tanıtım" yazısı yazımız ekinde gönderilmiştir.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Mevlüt ÇINAR
İl Milli Eğitim Müdür V.

EK :

- Yazı örneği (1 sayfa)
- Tanıtım broşürü (14 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği :

- 17 İlçe Kaymakamlığı
- Merkez ve Merkeze Bağlı Anaokul, İlkokul, Ortaokul, Lise ve dengi Okul / Kurum Müd.
- Bilgi-İşlem ve Eğitim Teknolojileri Şubesine (Web sitesinde yayınlanmak üzere)

Bilgi:

Müdürlüğümüz Bölümlerine

Bu evrakın 5070 Sayılı Kanun Gereğince
E-İMZA ile imzalandığı tasdik olunur.
...../...../201.....
17 -01- 2017

Adres :Karaman İş Merkezi 5.Kat (B58) AFYONKARAHİSAR
Elektr. Ağ :afyon.meb.gov.tr
E-Posta :ozelburo03@meb.gov.tr

Özel Büro: Mesut YURT
Tel : 0 272 213 76 03 / 214
Faks : 0 272 213 76 05

TÜRK DÜNYASI VAKFI

Sayı : 2017/9
Konu : Esminyatürk Hakkında

12/01/2017

T.C. AFYON VALİLİĞİ (İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Eskişehir İli Tepebaşı İlçesi Sazova Mahallesi, Bilim Kültür ve Sanat Merkezi sınırları içerisine yapılan “Türk Dünyası Şaheserleri Minyatür Parkı”, Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı tarafından projelendirilmiş ve Vakfımız tarafından tamamlanmıştır. Eskişehir merkez ve ilçelerindeki ortaokul ve lise öğrencilerinin parkı gezmeleri sağlanmış ve gezi bitiminde yapılan anket çalışması sonucunda parka “Esminyatürk Parkı” adı verilmiştir. Canlı bir tarih dersliği özelliği taşıyan kalıcı eserlerimizden olan Orhun Kitabelerinden, medeniyetimizin ayak izlerinin ulaştığı ve günümüze kadar taşınan Mostar Köprüsüne kadar şanlı tarihimizin, kadim medeniyetimizin şaheserleri arasında yer alan 32(otuz iki) adet eser bu alanda sergilenmektedir.

Tarihin her döneminde derin izler bırakan Türk milletinin tüm insanlığa armağan ettiği bu kadim eserleri 2016 yılı Ocak ayı itibari ile Eskişehir halkı, Türk halkı ve Türk dünyası ile buluşturuyuz. Bu değerli kalıcı eserlerimizin bilinirliğini arttırmak amacıyla tanıtım broşürü ekte tarafınıza iletilmiş olup gereğini arz ederim.

Dr. Adnan TEKŞEN
Türk Dünyası Vakfı
Genel Sekreter

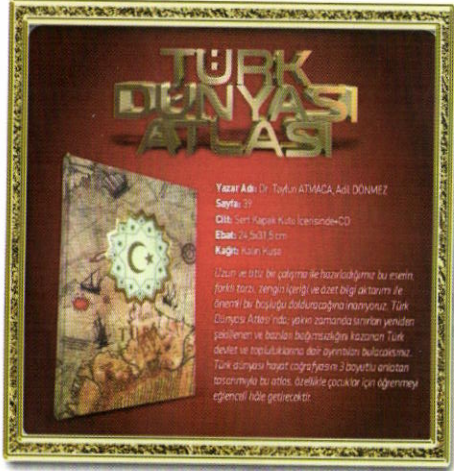
EK: Broşür

DAĞITIMLI:

Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Eskişehir İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Kütahya İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Bilecik İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Adapazarı İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Afyon İl Millî Eğitim Müdürlüğü

TÜRK DÜNYASI VAKFI

Orta Mahallesi Şeyh Şemsaddin Sokak No:10/11 Odunpazarı/ESKİŞEHİR Tel: 0 (222) 230 28 38 Fax: 0 (222) 226 43 26
turkdunvasivakfi.org.tr - tdv@turkdunvasivakfi.org.tr

www.turkdunyasivakfi.org.tr

Adresinden temin edebilirsiniz

Bizi sosyal medyadan takip edin:

www.facebook.com/tdvakif

www.twitter.com/tdvakif

Instagram: [turkdunyasivakfi](https://www.instagram.com/turkdunyasivakfi)

Eskişehir Bilgeleri

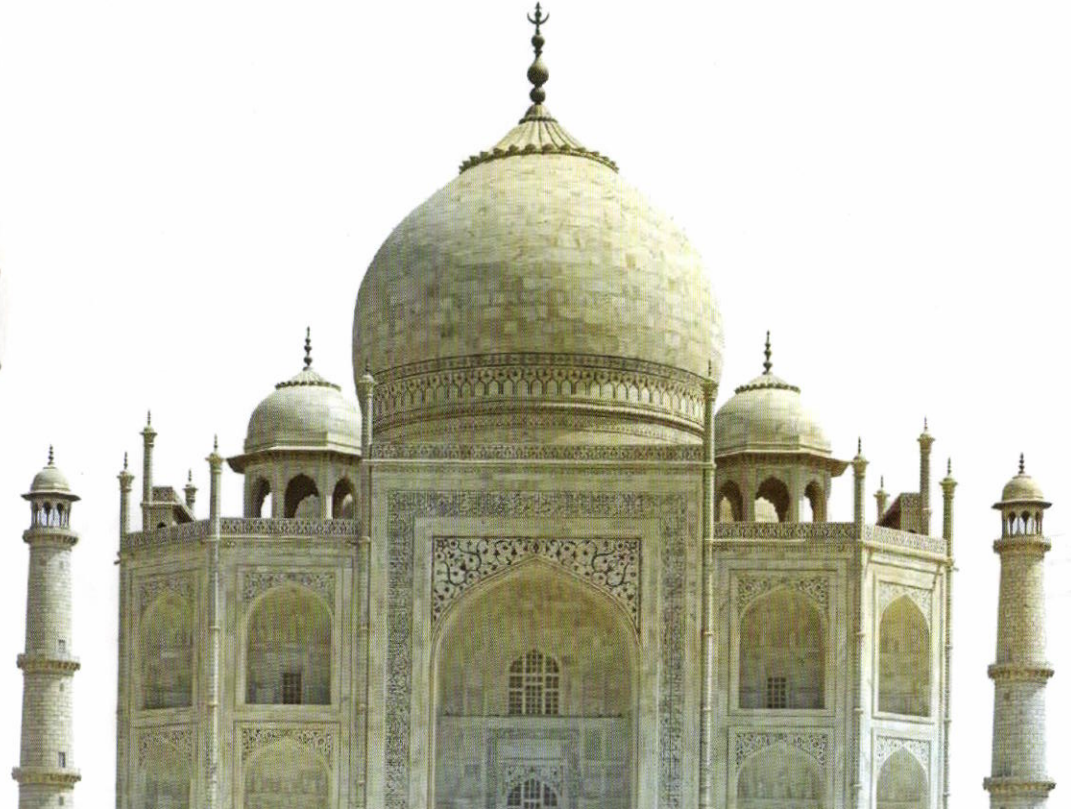
Yazar Adı: Abdülkerim ERDOĞAN
Sayfa: 662
Clit: Sert Kapak
Ebatı: 21,5x31 cm
Kağıt: Kuşe Kağıt
ISBN: 978-605-169-699-3

Bilge kişi, sahip olduğu manevi varlıkların insanlığın hizmetine sunan hasanat sahibidir. Bilge, doğruluğu, yasadışı sehra ve o diyarı insanına hizmet eden bir "şem-selâh"dır". Bu kitap, gönül dünyamızda müderrisa bir yere sahip olan "Bilgeleri" Eskişehir akşamında yâd eden bir çalışmadır. Kamusa ilgi diyanların severek okuyacağı bir kitap olmasının yanı sıra araştırmacılar için de kaynak eser niteliğindedir.

Esminyatürk

Türk Dünyası Şaheserleri

Türk Dünyası Şaheserleri

Takdim

Bu park, Türk Dünyası Vakfı tarafından yaptırılarak, başta öğrencilerimiz olmak üzere Eskişehir halkına ve bütün milletimize armağan edilmiştir. Canlı bir tarih dersliği özelliği taşıyan ilk kalıcı eserlerimizden olan Orhun Kitabelerinden, medeniyetimizin ayak izlerinin ulaştığı ve günümüze kadar taşınan Mostar Köprüsüne kadar, şanlı tarihimizin, kadim medeniyetimizin şaheserleri bu alanda sergilenmektedir.

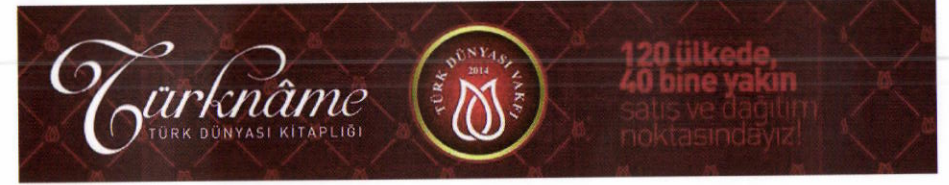
Tarihin her döneminde derin izler bırakan Türk milletinin tüm insanlığa armağan ettiği bu kadim eserleri sizlerle buluşturmanın sevinci ve gururu ile parkımızı size ve ülkemize armağan ediyoruz.

Güngör Azim TUNA

Türk Dünyası Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı

Türk Dünyası Şaheserleri

www.turkdunyasivakfi.org.tr
Adresinden temin edebilirsiniz
Bizi sosyal medyadan takip edin:

www.facebook.com/tdvakif
www.twitter.com/tdvakif
Instagram: turkdunyasivakfi

BEY HAMAMI

Selanik / YUNANİSTAN

II. Murad döneminde 1444'de yaptırılan Bey Hamamı Yunanistan'da ayakta kalabilmiş nadir Osmanlı eserlerinden biridir. Evliya Çelebi seyahatnamesinde bu hamamın diğerlerinden çok üstün özelliklere sahip olduğunu yazmaktadır. Bugünkü Selanik'in kalbi sayılan en büyük caddesi Egnatia üzerinde bulunan Bey Hamamı "Cennet Hamamı" adıyla da bilinmektedir. 1968 yılına kadar kullanılan Bey Hamamı, bugün kaderine terk edilmiş atıl bir vaziyettedir.

SELİMİYE CAMİİ

Edirne/TÜRKİYE

Kanuni'nin Hürrem Sultan'dan olma oğlu, II.Selim'in (Sarı Selim) (1566-1574) emri ile o sıralarda 79 yaşında olan Mimar Sinan tarafından Hicri 976 (Miladi 1569) yılında başlanmış Hicri 982 (Miladi 1575) yılında bitirilmiştir. Kanuni tarafından Süleymaniye gibi bir şaheser yaptırılıp meydana çıkınca tabii olarak Kanuni'nin oğlu da babası gibi bir şaheser yaptırmayı arzu eder. Ancak bu eser İstanbul'da olursa, babası Kanuni ile yarışmış veya onu çekememiş O'nun yaptığı eseri gölgede bırakmış gibi bir duruma düşmemek için İstanbul'un dışında bir yer tercihi ile karşı karşıya kalmıştır: Bursa ya da Edirne. Edirne İslam'ın batıya açılan kapısı, o zamanki nüfus yoğunluğu ve İstanbul'dan önceki başkenti olması hasebiyle tercih sebebi olmuştur. Cami, 130/190 metre boyutlarında dikdörtgen olarak planlanmış bir külliye'dir.

DİVRİĞİ ULU CAMİİ

Sivas / TÜRKİYE

Külliye vardır ki banisini ölümsüzleştirir. Külliye vardır ki yapıldığı devri yüceltir. Külliye vardır ki geçmişten geleceğe ışık tutar. Bu ışık kişinin kültürüne ve aldığı eğitime hitap edip onu düşünceden düşünceye, hayalden hayale ve hayretten hayrete sevk eder. İşte bu özellikleri ile Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası nevi şahsına münhasırdır. Hicri 626 yılında yapımına başlanan ve tarihte Ahmet Şah (Mengücek) Külliyesi olarak bilinen yapıttan geride kalan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası bitişik nizamda edilmiş olup, medrese ve türbe ile birlikte ziyaretçilerini ağırlamaktadır. UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası listesine alınmış, insan yapısı ilk İslam eseridir. Ulu Camii, Ahmet Şah tarafından, Darüşşifa ise eşi Melike Turan Melek tarafından yaptırılmıştır. Mimarı Muğis oğlu Ahlatlı Hürrem Şah'tır.

SULTAN TEKEŞ KÜMBETİ

Köhne Ürgenç / TÜRKMENİSTAN

1172-1200 yıllarında hüküm süren Harzemşah Sultanı Alaeddin Tekeş tarafından yaptırılmıştır. Harzemşahların başkenti Ürgenç o yıllarda önemli bir bilim ve kültür merkezidir. Sultan Alaeddin ve oğlu Muhammed döneminde şehir gayet mamur hale getirilmiş ve bir çok anıt yapı inşa edilmiştir. Ancak 1221'de Moğol istilası nedeniyle şehir tahrip edilmiş ve günümüze ancak bir kaç bina ulaşabilmiştir. Bunlardan biri de Sultan Tekeş Kümbeti'dir. Türkmenistan'ın Daşoğuz vilayeti Köhne Ürgenç mevkiinde bulunmaktadır.

SULTAN SENCER TÜRBESİ
Merv / TÜRKMENİSTAN

1086'dan 1157'ye kadar 39 sene hüküm süren Sultan Sencer, kendi sağlığında Sarahslı Mimar Muhammed bin Adsız'a "Dar'ul Ahireh" (Ahiret Evi) adıyla bu türbeyi yaptırmıştır. Türbe Moğol istilaları sırasında yağmalanmış ve yakılmıştır. Farklı zamanlarda birçok kez tamir gören Sultan Sencer Türbesi, en son 2004'te Türkiye Cumhuriyeti tarafından restore edilmiştir.

DİYARBAKIR ULU CAMİ
Diyarbakır / TÜRKİYE

Anadolu'nun en eski camilerindendir. Hz. Ömer Döneminde şehrin merkezindeki en büyük mabet olan Martoma Kilisesinin bulunduğu alana 639'da inşa edilmiştir. Cami farklı zamanlarda birçok onarım görmüştür. Büyük Selçuklu hükümdarı Melikşah, İnal ve Nisanoğulları, Anadolu Selçuklu hükümdarı Gıyaseddin Keyhüsrev, Artuklular, Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan ve Osmanlı padişahlarından birçoğuna ait kitabeler caminin muhtelif yerlerinde görülmektedir. Diyarbakir Ulu Camii, İslam âleminin 5. Harem-i Şerifi olarak kabul edilmektedir. Ünlü bilgin El- Cezeri'nin 800 yıl önce yaptığı güneş saati caminin avlusundadır.

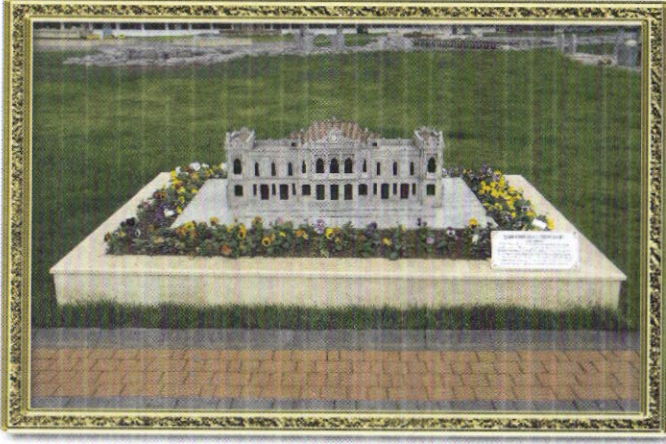
AHLAT ULU KÜMBET
Bitlis / TÜRKİYE

Ahlat'a girişte Meydanlık Kabristanı'nun güneyinde uzanan tarlaların ortasında, Van Gölü'ne oldukça yakın bir yerdedir. Türk sanat ve zevkinin göstergesi olan bu kümbet Ahlat'takilerin en büyüğü olduğu için "Ulu Kümbet" olarak adlandırılmıştır. 13. yüzyılda yapıldığı tahmin edilmektedir.

MEDİNE OSMANLI TREN GARI
Medine / SUUDİ ARABİSTAN

II. Abdülhamit Han tarafından 1900-1908 yıllarında Şam ile Medine arasında inşa ettirilen demir yollarının en önemli duraklarından biri Medine Tren garıdır. Hac yolunu kolaylaştırmak için inşa edilen Hicaz Demiryolu o yıllarda çıkan uluslararası sorunlar nedeni ile Medine'den öteye geçememiştir. Hicaz Demiryolu inşaatında 2.666 kâgir köprü ve menfez, 7 demir köprü, 9 tünel, 96 istasyon, 7 gölet, 37 su deposu, 2 hastane ve 3 atölye yapılmıştır.

ŞAM OSMANLI TREN GARI

Şam / SURİYE

11. Abdülhamit Han tarafından 1900-1908 yıllarında Hac yolunu kolaylaştırmak için hazırlanan projede önemli duraklardan biri Şam Tren İstasyonudur. Asıl proje İstanbul-Mekke arasını demiryolu ile bir birine bağlamayı amaçlamaktadır. Ama o yıllarda çıkan uluslararası sorunlar nedeni ile demiryolu, tamamlanamamıştır. Hicaz Demiryolu inşaatında 2.666 kâgir köprü ve menfez, 7 demir köprü, 9 tünel, 96 istasyon, 7 gölet, 37 su deposu, 2 hastane ve 3 atölye yapılmıştır.

ÇIFTE MİNARELİ MEDRESE

Erzurum / TÜRKİYE

Anadolu Selçuklu dönemi medreselerindendir. Avlulu, 2 katlı, 4 eyvanlı medrese tipinin anıt örneklerinden biridir. 1. Alaaddin Keykubat'ın kızı Hüdavent Hatun zamanında (1253-1291) yaptırılmıştır. Bunun için yapının bir adı da Hatuniye Medresesi'dir.

ÂŞIK PAŞA TÜRBESİ

Kırşehir / TÜRKİYE

Kırşehir'de Âşık Paşa mahallesinde yer almaktadır. 13. yüzyılda eserlerini Öztürkçe kaleme alan ve Türkçe'nin zenginliğini savunan mutasavvuf halk şairi Âşık Paşa bu türbede yatmaktadır. Türbe 1333'de Aşıkpaşa'nın yeğeni ve Eratna veziri Alâeddin Ali Şah Ruhi tarafından yaptırılmıştır. Türbe planı bir koridor ve mezarın bulunduğu kare bölümden ibarettir. Taç kapısını bugünkü tıp rozetini andıran bordür çerçevelemekte olup, yanına alınmış taç kapısının kavsarası istiridyeye nişi şeklindedir. Tamamen mermerden inşa edilen türbe, Selçuklu mimari sanatından sonra yeni bir mimari üslubun tek örneği olarak kalmıştır.

İSMAIL SAMANİ TÜRBESİ

Buhara / ÖZBEKİSTAN

875-999 yılları arasında hüküm süren Samanîler Devleti Hükümdarlarından İsmail Samanî için 9. ve 10. yüzyıllarda yaptırılan türbede, İsmail Samanî'nin babasının kabri de bulunmaktadır. İsmail Samanî Türbesi, kubbeli karenin en dikkat çekici örneği olmasının yanı sıra, Kubbetü's Süleybiye'den sonra bilinen en eski türbedir. Dünyada ilk pişmiş tuğlanın kullanıldığı eserdir.

ÇÂR MİNARE (Dört Minare)

Buhara / ÖZBEKİSTAN

Zengin bir Türkmen olan Halif Niyaz Kul tarafından 1807'de yaptırılan büyük bir medresenin anıt kapısıdır. Zamanla medrese yıkılmış ama kapısı ayakta kalmıştır. Minareye benzeyen dört kulesinden dolayı Farsça dört minare anlamına gelen Çâr Minare olarak anıla gelmiştir.

ETHEM BEY CAMİ ve SAAT KULESİ

Tiran / ARNAVUTLUK

Ortaçağdan Osmanlı'ya kadar köklü bir mazisi olan Arnavutluk'un Balkan ve Akdeniz kültürünün harmanlandığı başkenti Tiran, aynı zamanda ülkenin en büyük şehridir. Ethem Bey Camii ve şehir merkezindeki saat kulesi, Osmanlı döneminin Tiran'a bıraktığı seçkin eserlerden sadece ikisidir. Asırlarca Osmanlı hakimiyetinde kalan Balkan yarım adasının güney ülkesi Arnavutluk'un başkentinin şehir merkezindeki Hacı Ethem Bey Camii, 18 ila 19.yüzyıllarda Tiran'da inşa edilen 8 büyük camiden günümüze sağlam olarak ulaşabilen tek Osmanlı camisidir. 18.yüzyılda Tiran Valisi Ethem Bey tarafından yapımına başlanan cami, Ethem Bey'in vefatından sonra oğulları tarafından tamamlanmıştır. Tek kubbeli eser olan bu caminin içi, Arnavutluk'un bazı kesimlerindeki zevke uygun olarak renkli ağır kalem işi nakışlarla süslenmiştir. Caminin içinde Ethem Bey ve hanımının mezarları bulunmaktadır.

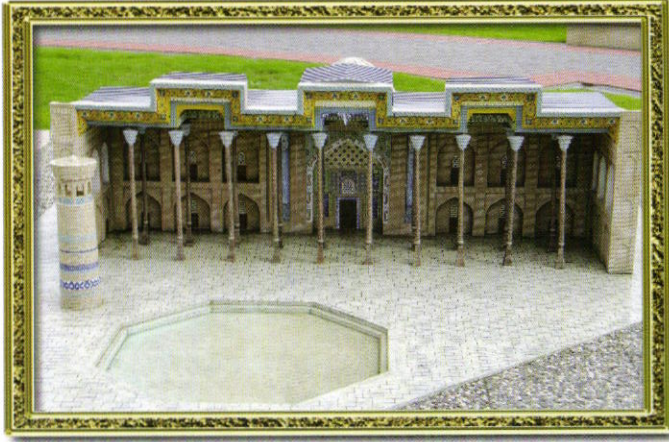
MÜMİNE HANIM TÜRBESİ
Nahçıvan / AZERBAJCAN

Nahçıvan şehir merkezindedir. Nahçıvan, bir yönetim merkezi olmasının dışında önemli bir kültür merkezidir. Büyük Selçuklu mimarisinin önemli merkezlerinden biri olan Nahçıvan, Azerbaycan'ın diğer bölgelerine hâkim olan kesme taş mimarisine karşı tuğla mimarisinin daha çok geliştiği bir bölgedir. Özellikle anıt mezar mimarisi bakımından çok zengin olan Nahçıvan'da en dikkate değer yapı Mümüne Hatun Kümbeti'dir. Büyük Selçuklu atabeklerinden İldenizoğulları dönemine aittir. Kümbet, atabekliğin kurucusu Şemsettin İldeniz'in karısı Mümüne Hatun için oğlu Kızıl Arslan tarafından 1186 tarihinde yaptırılmıştır. Türbenin mimarı 1162 tarihinde Nahçıvan'da Yusuf Bin Kuseyir Kümbetini'de inşa eden Acemi bin Ebubekir'dir. Selçuklu çağının İslam mimarisine bir hediyesi olan bu yeni kümbet biçimi İran'a ve Anadolu'ya yayılan standart bir tip olup bu dönemde başka örnekleri de olmuştur.

MUHAMMED EMİN HAN KÜLLİYESİ
Hive / ÖZBEKİSTAN

Orta Asya'nın en büyük medreselerinden biridir. Devrin hükümdarı Muhammed Emin Han tarafından 1855'te yaptırılmıştır. **KALTA MİNARE:** 1855'te Muhammed Emin Han zamanında tüm Hive'yi görecekte yükseklikte yapılmak üzere planlanmış ama Han vefat edince 85 metre yükseklikte planlanan minarenin 29 metresi bitirilebilmiştir. Kalta kelimesi "güçük, eksik" gibi anlamlara gelir. Minarenin 14 metre olan taban çapı yukarı doğru daralmaktadır.

BÂLÂ HAVUZ CAMİ

Buhara / ÖZBEKİSTAN

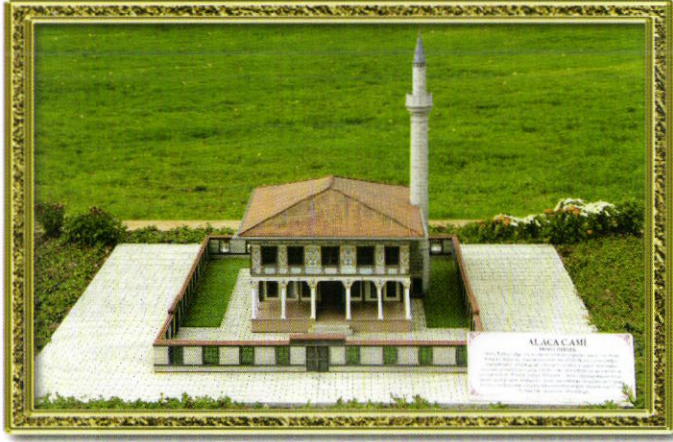
Büyük bir havuzun kenarında olduğu için bu isimle anılmaktadır. İlk yapılış tarihine ilişkin kesin bilgi yoktur. 20. yüzyılda kapsamlı bir tadilat geçirerek bugünkü halini almıştır. Normalde bu camide yirmi ahşap sütun bulunmaktadır. Mevcut yirmi sütun cami önündeki havuz suyuna kırk sütun olarak yansıdığı için bu yapı halk arasında “**Kırk Sütunlu Cami**” olarak da bilinmektedir. Bâlâ sözü “büyük, yüce” anlamındadır. Özellikle ahşap üzerine kalem işi süslemeleri ve mukarnas sütun başlıkları ile dikkat çeker.

MOSTAR KÖPRÜSÜ

Mostar / BOSNA-HERSEK

Mostar Köprüsü'nün hikâyesi aslında bu topraklardan çıkan bir çocuğun; Mimar Hayrettin'in hikâyesidir. Mimar Hayrettin, ilk önce Mimar Sinan'ın çırağı daha sonra kalfası oluyor. Kanuni dönemi Osmanlı İmparatorluğunun en zirvede olduğu zaman ve Sultan Süleyman, Mimar Sinan'ı çağırarak “Mimarbaşım, şanımuza layık bir köprü yapılınsın” der. Mimar Hayrettin doğup büyüdüğü bu topraklara faydası olsun ister ve tüm cesaretini toplayarak bu göreve talip olur. Köprü İslam medeniyetinin simgesi olarak hilal şeklinde ve Allah'ın 99 ismine istinaden 99 basamaklı olarak yapılır. Proje 9 yıl sürüyor ve 1566'da tamamlanıyor. 1992'de Sırp ve Hırvatlar tarafından top atışları ile yıkılan Mostar Köprüsü, 2004'te Türkiye Cumhuriyeti tarafından aslına uygun olarak yeniden inşa edilmiştir.

ALACA CAMİ
Bosna-Hersek

1549'da Defterdar Hasan Nazır tarafından yaptırılan Alaca Cami, Bosna- Hersek'te klasik Osmanlı tarzında inşa edilen ilk camii olma özelliğini taşımaktadır. Balkanlar ve Bosna Hersek'teki en değerli tarihi yapılar arasında gösterilen cami, UNESCO'nun dünya kültür mirası listesinde de yer almaktadır. Fatih Sultan Mehmet'in 1463'te ordusunun başında Bosna- Hersek'e girdiği yere yakın bir yerde inşa edilmiştir. Bu nadide eser 2 Ağustos 1992'de şehri kontrol eden Sırp kuvvetleri tarafından şehirdeki diğer 12 cami ile birlikte tamamen imha edilmiştir.

ULUĞ BEY MEDRESESİ
Semerkant / ÖZBEKİSTAN

Timurlular Devleti'nin IV. Sultanı ve aynı zamanda devrin önemli bilim adamlarından biri olan Uluğ Bey tarafından 1420'de yaptırılmıştır. Medresenin inşasında tıpkı bir usta gibi Uluğ Bey de bizzat çalışmıştır. Medresede devrin önemli âlimlerinden Cemşit El Kâşî, Kadızâde Rumî ve Ali Kuşçu görev yapmışlardır. Her yönü ile Türk-İslam sanatının tüm unsurlarını üzerinde barındıran bu nadide eserin taç kapısındaki kitabesinde Peygamber Efendimizin "Âlimin diğer insanlara göre durumu, dolunayın diğer yıldızlar arasında parlamış gibidir." sözü yer almaktadır.

ORHUN ABİDELERİ

Orhun Vadisi / MOĞOLİSTAN

Göktürklerin dönemine ait yazılı abidelerdir. Kül Tigin, Bilge Kağan ve Tonyukuk adına hazırlanmıştır. Orhun Abideleri Türk dil ve edebiyat tarihi için paha biçilmez şaheserlerdir. Tonyukuk 716, Kül Tigin 732, Bilge Kağan 735 yılında dikilmiştir. Kül Tigin yazıtı Bilge Kağan'ın ağzından yazılmıştır. Anıtlarda döneme ait tarihi bilgilerin yanı sıra gelecek nesiller ve devlet yöneticileri için öğütler yer almaktadır.

TAC MAHAL

Agra / HİNDİSTAN

Tac Mahal dünyanın en çok ziyaret edilen tarihi yapılarından biridir. Eser aynı zamanda Hindistan'ın en çok ziyaret edilen turistik mekanıdır. Yapımı 20 yılda tamamlanan Tac Mahal, Hindistan'ın Agra kentinde yer alır. İstanbul'dan getirilen Türk mimarların (Mehmet İsa Efendi ve Mehmet İsmail Efendi) yaptıkları bu eser, dünyanın en güzel, en muhteşem ve en meşhur türbesidir. O zamanki imparatorluğun dikilmiş en büyük ve en güzel anıtı olarak kabul edilen bu türbe, Hindistan Türk İmparatorluğunun 5. hükümdarı Şah Cihan (1593-1666) tarafından, büyük bir aşkla sevdiği eşi Ercüment Banu'nun (Mümtaz Banu) ölümü üzerine onun hatrasına yaptırılmıştır. Yapının mimarları, Mimar Sinan'ın talebelerinden Mehmet İsa Efendi ve Mehmet İsmail Efendi ile yapıdaki yazıları yazan Hattat İsmail Efendi eserin yapımı için Şah Cihan tarafından İstanbul'dan davet edilmişlerdir. 1632'de inşasına başlanan eser, 20 yıl sonra 1652'de tamamlanmıştır.

HÜMAYUN TÜRBESİ

Agra / HİNDİSTAN

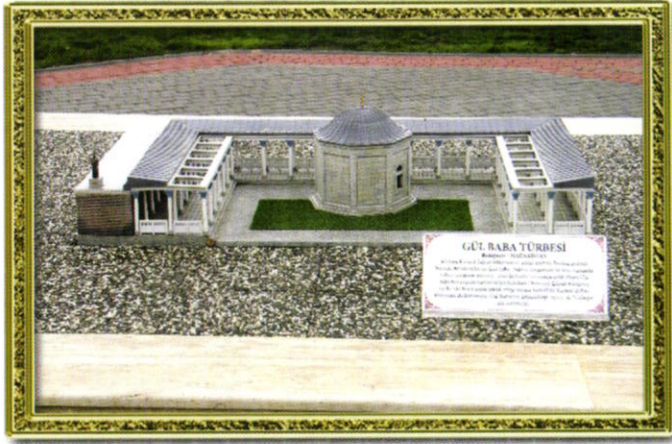
Babür Türk Devleti'nin 2. Hükümdarı olan Hümayun'un vefatının 9. yılında eşi Hacı Begüm Hatun'un talimatıyla 1565'te inşasına başlanmıştır. Yapının mimarı İranlı Mirek Mirza Giyas'tır. Hümayun türbesinin çevresi 55 metre uzunluğunda kırmızı kumtaşından yapılmış duvarlar ile çevrilidir. Türbe içinde 1508- 1556 yılları arasında yaşamış olan Babür Türk Devleti'nin 2. Hükümdarı Hümayun'un mezarı yer alır. Kompleks içerisinde türbe haricinde daha birçok yapı yer almaktadır.

MUSTAFA PAŞA CAMİ

Üsküp / MAKEDONYA

Üsküp Kalesi'nin alt kesiminde, kalenin önündeki yolun hemen karşısında yer alır. Caminin alt kısımlarında kalan bölge Üsküp'ün en meşhur yerlerinden olan Türk Çarşısı'dır. Kale, cami ve çarşının yer aldığı bu alan şehrin tarihi kesimidir. Üsküp'teki Türk Çarşısı'nın hemen üst kısmında konuşlanmış olan cami 1492 yılında Yavuz Sultan Selim'in veziri olan Mustafa Paşa tarafından yaptırılmıştır. Paşanın adı, cami girişindeki kitabede bulunur. Mustafa Paşa, II.Beyazıt ve Yavuz Sultan Selim'in veziri olmuştur. Döneminde görevlerinde oldukça faydalı olmuş bir devlet adamıdır. Cami kendisine özgün yapısı ve ihtişamını çağdaş döneme kadar korumuştur. Tarih içinde camiye herhangi bir ekleme yapılmamış, mevcut yapısı aynen tutturulmuştur. 2006 yılından itibaren restorasyon çalışmaları TİKA tarafından yürütülmektedir.

GÜL BABA TÜRBESİ

Budapeşte / MACARİSTAN

1531'de Kanuni Sultan Süleyman'ın isteği üzerine Budin'e giderek burada bir tekke kuran Gül Baba, Bektaşî hoşgörüsü ile kısa zamanda halkın sevgisini kazandı. 1541'de Budin savaşında şehit düşen Gül Baba'nın cenaze namazını Şeyhülislam Ebussuud Efendi kıldırılmış ve iki yüz bin kişinin iştirak ettiği cenaze namazına Kanuni Sultan Süleyman da katılmıştır. Gül Baba'nın defnedildiği tepeye de "Gültepe" adı verilmiştir. Türbe 1548'de Mehmet Paşa tarafından yaptırılmıştır.

GÖK KÜMBET

Kerkük / IRAK

Müslümanların ölülerini gömdükleri binalara kümbet veya türbe denilmektedir. Kümbet daha ziyade kubbe ile çokgen tabanlı ve tepesi sivri külah biçimindeki örtülü olan mezar anıtlarıdır. Selçuk Türklerine ait kümbetler Türk mimarisinin en orijinal örnekleridir. Kümbetlere, Doğu Türkistan'dan (Orta Asya) Anadolu'ya kadar Türklerin geçtiği ve oturduğu her yerde rastlanır. "Türk Çadırı" adını taşıyan bu mimari türü gerçekten, Türklere ait çadır sanatının mimariye geçmiş örneklerini yansıtır. Türkmen şehri Kerkük'te Irak Türklerinin simgesi olan Kerkük Kalesi ve bu kalenin içinde Türk tarihi eserlerden biri Gök Kümbet'tir. Gök Kümbet, 1361 yılında Cezayirîliler döneminde yapılmıştır. Kale'nin içinde günümüze kadar ayakta kalabilen Türk mirasının bir şaheseridir. Selçuklu dönemine ait Gök Kümbet'in dış duvarları ile karşı karşıya geldiğimizde, üstündeki yazıttan da anlaşıldığı gibi Kümbet 14.yüzyılda Selçuklu Hanedanına mensup Buğday Hatun için yaptırılmıştır. Türk çadırından ilham alınarak yapılan yapı iki katlı, sekiz köşelidir, kemer ve pencere süslemeleri yeşil renk ağırlıklı pişmiş topraktır, bu sebepten dolayı Türkmenler bu esere Gök Kümbet'in yanında Yeşil Kümbet'te derler.

33 GÖZLÜ KÖPRÜ

İsfahan / İRAN

İsfahan şehrinin ortasından geçen Zayende Nehri üzerinde yer almaktadır. 1602 yılında inşa edilmiştir. Kendisini ayakta tutan 33 sütun üzerine inşa edildiğinden bu ismi almıştır. Yapan mimarın adına ithafen Allahverdi Han Köprüsü olarak da anılmaktadır. Köprüünün uzunluğu 300 metre, genişliği ise 14 metredir.

FATİH CAMİ

Priştine / KOSOVA

Fatih Camii, Kosova'nın merkezi Priştine'de XV. Yüzyıla ait bir camidir. Kapısı üstündeki dört satırlık kitabesinden öğrenildiğine göre 1460-1461 yılında yapılmıştır. Fatih Camii, Osmanlı dönemi Türk klasik mimarisinin heybetli ve güzel eserlerindedir. Dört sütunlu ve üç bölümlü kubbelerle örtülü olan son cemaat yerindeki yayvan kemerli bir kapı içeriye geçit verir. Bu yekpare sade mekânın üstünü pencereli yüksekçe kaynaklı 14 metre çapında bir kubbe örter. Kareden kubbe yuvarlağına geçiş pandantiflerle sağlanmıştır. Çevre düzenlemesi Türkiye Cumhuriyeti tarafından TİKA marifeti ile yaptırılmıştır.

SULTAN MURAT TÜRBESİ

Priştine / KOSOVA

Sultan I.Murat ya da Meşhed-i Hüdavendigar Türbesi. Priştine- Mitroviça yolu üzerinde Priştine'ye 5 km mesafedeki Kosova'daki en eski Osmanlı mimari eseridir. 14.yüzyılda inşa edilmiştir. Kosova Savaşı'nda şehit edilen Sultan Murat Hüdavendigar Bursa'ya götürülerek oradaki türbesine defnedilmişse de Yıldırım yine de Kosova'da babası adına bu türbeyi yaptırmıştır. Sultan 1.Murat Han'ın şehit olması sonrasında iç organlarının gömüldüğü yerdir. Türbe Balkanlardaki Türk ve Müslümanlar açısından İstanbul'daki Eyüp Sultan Türbesi ile aynı önemi taşımakta, yoğun şekilde ziyaretçi çekmektedir.

HOCA AHMED-İ YESEVİ KÜLLİYESİ

Yesi-Türkistan / KAZAKİSTAN

Batı Türkistan'ın Sayram şehrinde doğmuş, tasavvufi marifetleri Buhara'da edinmiş bulunan, Hoca Ahmet Yesevi tarikat kurucusu, şair ve din büyüğü olarak Türk Dünyası'nın manevi hayatını etkilemiş nadir kişilerden olup, 1093-1166 yılları arasında yaşayan Pir-i Türkistan Hoca Ahmed-i Yesevi, İslam'ın Türk boyları arasında daha anlaşılır hale gelmesinde önemli rol oynamıştır. Türk tasavvuf ekollerinin kurucusudur. Özellikle Nakşilik, Bektaşilik ve Yesevilik üzerinde etkili olmuştur. Hoca Ahmed-i Yesevi Medresesi ve Türbesi'nin ilk hali 1394-1397 yıllarında Timur tarafından yaptırılmıştır. Daha sonra Buhara Hükümdarı Abdullah Han ve 19. Yüzyılda Kokand Hanı tarafından külliye ilaveler yapılmıştır.

RABIA SULTAN TÜRBEŞİ

Yesi-Türkistan / KAZAKİSTAN

Hoca Ahmed-i Yesevi Külliyesi yakınına Timur'un oğlu Uluğ Bey'in kızı Rabia Begüm Sultan için 15. yüzyılda yaptırılmıştır. Sekizgen prizma biçiminde inşa edilen bina yüksek kasnaklı, sivri kesimli kubbe ile taçlanmıştır. Kasnak ve kubbenin yüksekliği türbenin gövde yüksekliği ile aynıdır. Türbe en son Türkiye Cumhuriyeti tarafından tamir ettirilmiştir.

HANSARAY

Bahçesaray / KIRIM

Kırım Hanı'nın sarayı olan Han Saray, Bahçesaray Şehrinde bulunmaktadır. Bahçesaray, Kırım Hanlığına 1530-1783 yılları arasında başkentlik yapmıştır. Ayrıca Güney Avrupa'daki Türk-İslam Kültürünün bir abidesi olarak özel bir öneme sahiptir. Kırım Hanı I. Sahib Giray tarafından inşa edilmiştir. Sarayda Han Türbeleri'nin yanı sıra Harem, Han Cami ve Göz Yaşı Çeşmesi gibi yapılar bulunur. Tarihte birçok kez tahrip edilen ve yakılan Han Cami geçtiğimiz yıllarda Türkiye Cumhuriyeti tarafından tamir ettirilerek ibadete açılmıştır.